ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова НМР ВСП «ІІНО КНУБА»
_____ Дмитро ПРУСОВ
від «25» травня 2026 р.

КАРТА ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ

1) Шифр за ОПП: ВК
2) Навчальний рік: 2026/2027
3) Освітній рівень: другий рівень вищої освіти (магістр)
4) Форма навчання: денна/заочна
5) Компонента спеціальності: вибіркова
6) Семестр: II
7) Викладач (розробник карти): д-р архітектури, доцент, професор кафедри інноваційної архітектури та дизайну ВСП «ІІНО КНУБА» Рубан Людмила Іванівна Корпоративна адреса електронної пошти: lyudmila.ruban@iino.in.ua Посилання на сторінку викладача на сайті ВСП «ІІНО КНУБА»: https://iino.knuba.edu.ua/2017-08-27-11-33-37/kafedry/kafedra-arkhitekturno-proektnoi-spravy?view=article&id=2103:ruban-liudmyla-ivanivna&catid=2
8) Мова навчання: українська
9) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): Вивченню дисципліни передують наявність знань з архітектурного проєктування громадських і житлових будівель, основ містобудування, ландшафтної архітектури, екології та нормативного забезпечення галузі в обсязі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.
10) Мета курсу: ознайомлення здобувачів вищої освіти з сучасними проблемами, що постають перед архітекторами та містобудівниками у професійній діяльності у зв'язку з головними питаннями Порядку денного людства XXI ст. та незворотною зміною клімату; формування розуміння принципу сталості як основи проєктної практики; набуття знань і навичок щодо проєктних, конструктивних, технологічних рішень і будівельних матеріалів, які сприяють адаптації будівель і населених пунктів до зміни клімату, збереженню біорізноманіття та створенню екологічно безпечного, комфортного і сучасного середовища на засадах сталого розвитку територій.

11) Структура курсу:

Лекції, год	Практичне заняття, год	Лабораторні заняття, год	Курсовий проект/ курсова робота РГР/ контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год	Форма підсумкового контролю
12/8	12/6	-	Контрольна робота	66/76	залік
Сума годин:			90		
Загальні кількість кредитів ЄКТС:			3,0		

12) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекції: – 12/8 год.

Тема 1. Зміна клімату: ознаки та загрози. Головні документи Порядку денного людства, цілі сталого розвитку до 2030 р., Паризька угода. Зміна клімату в Україні.

Тема 2. Прийоми адаптаційних рішень будівель: вертикальні міські сади, зелені дахи, будинки з функцією водного менеджменту, «міська пермакультура».

Тема 3. Енергозберігаючі будівельні технології. Будинок пасивного типу. Альтернативні будівельні матеріали, що зменшують викиди CO_2 та підтримують біорізноманіття.

Тема 4. Місто як відкрита система. Урбанізація та «гіперурбанізація». Урбоекологія. Нова програма розвитку міст (Хабітат-ІІІ). Екологічний (ландшафтний) урбанізм, Responsive Landscapes.

Тема 5. Зміна клімату та водне середовище. Природно-гідрологічний метод захисту урбанізованих територій. Блакитно-зелена інфраструктура, водний план міста, стратегія «Місто-губка». Архітектура на водних територіях і в підводному просторі.

Тема 6. Містобудівні стратегії Smart City, Inclusive City, Zero Waste City. Культурна спадщина ЮНЕСКО. Стале, екологічно чисте місто: технології та досвід.

Практичні: – 12/6 год.

Заняття 1. Аналіз сучасних проблем архітектури і містобудування, пов'язаних зі зміною клімату. Вибір проблеми для контрольної роботи.

Заняття 2. Архітектура будівель та споруд: планувальні прийоми адаптації до зміни клімату.

Заняття 3. Аналіз аналогів з міжнародної та вітчизняної проєктної практики (не менше 3 реалізованих об'єктів).

Заняття 4. Природно-гідрологічний метод захисту урбанізованих територій. Формування блакитно-зеленої інфраструктури міста та її структурно-планувальні елементи.

Заняття 5. Сучасні містобудівні стратегії Sponge City, Smart City, Inclusive City, Zero Waste City.

Заняття 6. Рішення генерального плану ділянки та планування будівлі з адаптаційними заходами. Захист контрольної роботи.

Лабораторні: -

Контрольна робота: «Сучасна проблема архітектури і містобудування та планувальні шляхи її вирішення в курсовому проєкті». Виконується у складі курсового проєкту громадської, житлової будівлі або комплексу споруд (за вибором) в обсязі 1–2 аркушів формату А2 та містить: визначення сучасної проблеми (ряду проблем), що вирішується в проєкті; огляд законодавчих актів і міжнародних кліматичних ініціатив, на які спирається проєктне рішення; аналіз аналогів (не менше 3 об'єктів, перевага – реалізованим); рішення генерального плану ділянки та планування будівлі (плани поверхів, фасади) з адаптаційними заходами щодо зміни клімату.

Самостійна робота студента: – 66/76 год.

1. Опрацювання лекційного матеріалу (теми 1–6, по 4 год. на тему) – 24 год.
2. Вивчення законодавчих актів і міжнародних кліматичних ініціатив (Порядок денний 2030, Паризька угода, Нова програма розвитку міст) – 6 год.
3. Збір та аналіз аналогів з міжнародної та вітчизняної проєктної практики – 8 год.
4. Підготовка до практичних занять – 6 год.

5. Виконання контрольної роботи – 18 год., а саме:
5.1. Визначення проблеми та нормативного підґрунтя проєктного рішення – 4 год.
5.2. Аналіз аналогів – 4 год.
5.3. Розроблення генерального плану ділянки та планування будівлі – 10 год.
6. Підготовка до заліку – 4 год.

Самостійна робота передбачає: опрацювання лекційного матеріалу, законодавчих актів і міжнародних документів; аналіз літературних джерел і проєктних аналогів; підготовку до практичних занять; виконання контрольної роботи; підготовку до підсумкового контролю.

13) Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Рубан Л.І. Архітектурно-ландшафтна організація прибережних та водних територій: монографія. Київ: КНУБА; Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2023. 347 с. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.7885470
2. Рубан Л.І. Архітектурно-ландшафтна організація прирічкових територій: навч. посіб. / за ред. Т.Ф. Панченко. К.: КНУБА, 2013. 92 с.
3. Кучерявий В.П. Урбоекологія: підручник. Львів: Світ, 1999. 320 с.
4. Містобудування. Довідник проєктувальника / за ред. Т.Ф. Панченко. 2-ге вид., доп. К.: Укрархбудінформ, 2006. 192 с.
5. Товбич В.В. Законодавче забезпечення архітектурно-проєктної справи. К.: КНУБА, 2010. 262 с.
6. Шкодовський Ю.М., Каменський В.І. Урбаністика: підручник. Харків: Видавець Савчук В.О., 2012. 210 с.

Додаткова література:

1. Плешкановська А.М., Савченко О.Д. Епохи та міста: монографія. 2-ге вид. К.: Логос, 2019. 264 с.
2. Рубан Л.І. Адаптаційна модель «блакитно-зеленої» інфраструктури міста. Сучасні проблеми архітектури та містобудування: наук.-техн. зб. К.: КНУБА, 2018. Вип. 52. С. 230–237.
3. Рубан Л.І. Методологічні основи архітектурно-ландшафтної організації прибережних та водних територій: дис. … д-ра архітектури: 18.00.04. К.: КНУБА, 2020.
4. Рубан Л.І. Об’єкти відновлювальної енергетики водних територій (світові тенденції на початку 21 століття). Енергоефективність в будівництві та архітектурі: наук.-техн. зб. К.: КНУБА, 2017. Вип. 9. С. 205–210.
5. Рубан Л.І. Підводна урбаністика: питання та відповіді сучасності. Підводні технології: наук.-техн. зб. К.: КНУБА, 2016. Вип. 3. С. 54–65.
6. Рубан Л.І. Принципи планування «блакитно-зеленої» інфраструктури міста: адаптація до зміни клімату. Transfer of Innovative Technologies: матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф. К.: КНУБА, 2020. С. 46–49.
7. Рубан Л.І. Природно-гідрологічний захист прибережних територій: питання формування методологічного підходу на основі «блакитно-зеленої» інфраструктури. Сучасні проблеми архітектури та містобудування: наук.-техн. зб. К.: КНУБА, 2016. Вип. 46. С. 317–325.

8. Скрипка Н., Грибальський Я., Азін В. Доступність до об'єктів житлового та громадського призначення для людей з інвалідністю: метод. посіб. 5-те вид., доп. К.: НАІУ, 2012. 248 с.
9. Фомін І.О. Основи теорії містобудування: підручник. К.: Наукова думка, 1997. 189 с.
10. Barnett J., Beasley L. Ecodesign for Cities and Suburbs. Washington: Island Press, 2015. 264 p.
11. Brownell B., Swackhamer M. Hypernatural: Architecture's New Relationship with Nature. New York: Princeton Architectural Press, 2015. 175 p.
12. Cantrell B., Holzman J. Responsive Landscapes: Strategies for Responsive Technologies in Landscape Architecture. London: Routledge, 2015.
13. Daniels T.L. The Environmental Planning Handbook for Sustainable Communities and Regions. Chicago: Planners Press, 2014. 747 p.
14. The Landscape Urbanism Reader / ed. Ch. Waldheim. New York: Princeton Architectural Press, 2006. 295 p.
15. Thoren R. Landscape of Change: Innovative Designs and Reinvented Sites. Portland: Timber Press, 2014. 264 p.

Нормативно-правове забезпечення:

1. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17
2. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08.06.2000 № 1805-III (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14
3. Про енергетичну ефективність будівель: Закон України від 22.06.2017 № 2118-VIII (зі змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-19
4. Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів: Постанова Верховної Ради України від 24.12.1999 № 1359-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1359-14
5. Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 року: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН 70/1 від 25.09.2015.
6. Паризька угода: ратифікована Законом України від 14.07.2016 № 1469-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_l48
7. Нова програма розвитку міст (New Urban Agenda): Декларація Хабітат-ІІІ. Кіто, 2016.
8. ДБН Б.2.2-5:2011. Благоустрій територій. К.: Мінрегіон України, 2012.
9. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій (зі Зміною № 1). К.: Мінрегіон України, 2019.
10. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. К.: Мінрегіон України, 2018.
11. ДБН В.2.6-31:2021. Теплова ізоляція та енергоефективність будівель. К.: Мінрегіон України, 2022.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова бібліотека КНУБА. URL: http://library.knuba.edu.ua/
2. Дистанційний курс «Сучасні проблеми архітектури та містобудування» (Moodle ВСП «ІІНО КНУБА»). URL:
3. Інституційний репозитарій КНУБА. URL: https://repositary.knuba.edu.ua/
4. Наукові видання ВСП «ІІНО КНУБА». URL: https://iino.knuba.edu.ua/nauka/1339-naukovi-vidannya
5. Urban Green-Blue Grids for Resilient Cities. URL: https://www.urbangreenbluegrids.com
6. Zero Waste Cities. URL: https://zerowastecities.eu/

14) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Результати роботи студентів під час семінару/ практичної роботи; оцінювання самостійної роботи	Якість виконання індивідуального завдання (контрольна робота)		
50	20	30	100

15) Умови допуску до підсумкового контролю:
- відвідування лекцій;
- активність на практичних заняттях;
- дотримання термінів виконання контрольної роботи;
- дотримання умов академічної доброчесності.

16) Політика щодо академічної доброчесності: розуміння здобувачами вищої освіти норм академічної доброчесності (вимог щодо оригінальності текстів та допустимого відсотку співпадінь).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

22) Примітки:

Силабус з навчальної дисципліни “Сучасні проблеми архітектури та містобудування” затверджено на засіданні кафедри інноваційної архітектури та дизайну, протокол від «7» травня 2026 за № 7

Викладач (розробник) _____ Людмила РУБАН, д-р архітектури, доцент

В.о. зав. кафедри _____ Сергій ГЕРАСИМНЮК, доцент кафедри

Розглянуто і схвалено Науково-методичною радою ВСП «ІІНО КНУБА»,
Протокол від «25» травня 2026 р. за № 11